

Inhoud

10   **Overzichtskaart**

12   **Voorwoord**

14   **Ten geleide**

16   **Inleiding**

19   **Hoofdstuk 1. Vuursteen, hoe zit dat nu eigenlijk?**

20   1.1   Een strategische grondstof

22   1.2   Vuursteen: ontstaan en vormen

27   1.3   Eigenschappen en kwalificaties

29   **Hoofdstuk 2. Steentijd onderzoek geplaatst in breder perspectief**

30   2.1   Vuursteen in archeologisch perspectief

31   2.2   Een steenrijke erfenis

35   2.3   Steentijd in onze regio

36   2.4   Dateren, conclusies en beperkingen

37   2.5   Alle informatie is welkom

41   **Hoofdstuk 3. Valkenburgvuursteen**

45   **Hoofdstuk 4. Het regionaal prehistorisch onderzoek in een notendop**

49   **Hoofdstuk 5. Vuursteen in en rond het stadje Valkenburg aan de Geul**

50   5.1   Locaties en exploitaties van Valkenburgvuursteen

52   5.2   De Plenkertvariant

55   5.3   Verwerking van grofkorrelige Valkenburgvuursteen

57   5.4   Verwerking Plenkertvariant

59   **Hoofdstuk 6. Ons bodemarchief**

63   **Hoofdstuk 7. De negentiende eeuw, alles wordt anders**

67 Hoofdstuk 8. Vroege ontdekkers van Valkenburgs prehistorie

- 68 8.1 Een combinatie van factoren
- 68 8.2 Een moeizaam archeologisch leerproces.
- 69 8.3 Vilt en Berg: schatkamers van vroege archeologie
- 70 8.4 Kapelaan Jos Habets, prospecties in de achtertuin
- 72 8.5 Johan Casimir Ubaghs
- 73 8.6 Archivaris Willem Goossens
- 75 8.7 Pater Frans Wakkers, alias padre Francisco Váqueres

79 Hoofdstuk 9. Vroege vondsten ten noorden van de Geul

- 80 9.1 Intermezzo: De Goudsberg, van wacht tot wachttorens langs de Via Belgica?
- 82 9.2 Enkele vondstmeldingen uit de jaren zeventig van de 20^e eeuw

85 Hoofdstuk 10. Akkeren, een reis terug in de tijd

93 Hoofdstuk 11. Het Mesolithicum of Midden-Steentijd

- 94 11.1 Verandering van klimaat en leefomgeving
- 96 11.2 Aanpassen, migreren of mislukken
- 97 11.3 Mesolithische vondsten uit de regio Valkenburg
- 98 11.4 De mesolithische jager en zijn habitat

101 Hoofdstuk 12. Onderzoek op professioneel niveau

- 102 12.1 Leuven leidt, Leiden volgt
- 103 12.2 Leiden volgt: undercover in het Biebos
- 104 12.3 Biebos 1990: een verslag vanuit persoonlijk perspectief

115 Hoofdstuk 13. Een geëtaleerde vuursteenmijn in de Plenkert

- 117 13.1 De ontdekking/herkenning
- 119 13.2 Onderzoek op korte termijn
- 122 13.3 Hoe nu verder?
- 124 13.4 Traptreden sluimerend onder het mos
- 127 13.5 Averij aan galerij II

129 Hoofdstuk 14. De Schaesberg, de aantrekkingskracht van een warme helling

- 131 14.1 De Oosterberg
- 134 14.2 De Schaesberg en Wiegert
- 135 14.3 IJstijdjagers onder de bleik
- 139 14.4 Vuursteen in maten en kleuren
- 140 14.5 Het klimaat op drift

143   Hoofdstuk 15. De Däölkesberg, intrigerend en complex

- 144   15.1 Neerlands mooiste punt
145   15.2 Däölkesberg: archeologisch twistpunt op hoog niveau
149   15.3 De Däölkesberg trekt opnieuw de aandacht
155   15.4 Opgravingscampagne mei 2009
158   15.5 Kalkflora ten koste van het steentijdarchief
159   15.6 Sporen van het Laat-Magdalenien nabij de Däölkesberg

163   Hoofdstuk 16. Ingendael, een model

- 164   16.1 Vroege vondsten uit de 19e eeuw
165   16.2 Nieuwe energie, nieuwe vondsten
166   16.3 De koningswinkel, archeologisch verdacht
170   16.4 Rioolputten bieden nieuwe perspectieven
172   16.5 Vondsten Vilt en Ingendael binnen één nederzettingssysteem?

175   Hoofdstuk 17. Wie ben jij, en waar kom je vandaan?

- 176   17.1 Vuursteenwinning: Michelsbergcultuur of Steingroep?
180   17.2 Een eigen identiteit?

182   Nawoord

184   Dank

185   Colofon